

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

§. I. Status quæstionis, & conclusio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

N. 128. Dices 1. Opinio directa est minus probabilis; ergo omne iudicium supra illam reflectens est probabile, non autem probabilius, aut certum. Nego consequentiam; nam de licito usu probabilissimæ, aut probabilioris minus tutæ, aut tutioris minus probabilis datur certitudo reflexa, etsi ipsa directa sit tantum probabilissima, aut probabilior minus tuta, aut tutior minus probabilis: ergo de licito usu minus tutæ minus probabilis dari potest certitudo, etsi opinio directa sit minus probabilis. Similiter datur certitudo fidei Divinæ de licitâ sequelâ opinionis invincibiliter erronea, etsi opinio directa sit erronea; ergo idem in nostro casu. Ratio est patens; quia pro veritate, immo certitudine iudicii reflexi dari possunt rationes certæ, quæ pro veritate opinionis directæ non dantur: ergo est prorsus falsum, quod iudicium reflexum non possit quoad probabilitatem superare directum. Plura in hoc idem dat D. Perea sect. 9.

N. 129. Dices 2. ex P. D. Thyrsio diff. 7. à n. 64. Datur lex reflexa, ne quis operetur cum dubio speculativo de licito, & illicito: ergo implicat, ut detur iudicium certum reflexum de licentiâ operandi sub eo dubio. Sed contra; quia aliud est, quod nemo operari possit cum dubio speculativo de licito, aut illicito, omisso iudicio reflexo certo, quod liceat operari sub eo dubio; aliud est, quod nemo operari possit cum dubio speculativo de licito, & illicito, formato iudicio reflexo certo, quod liceat operari sub eo dubio; illud est verum, hoc falsum. Quare lex reflexa est, ne quis operetur sub dubio, non formato iudicio reflexo practico de licito; non autem, ne quis operetur, formato eo iudicio; quo modo, juxta Adversarium, datur lex non operandi cum dubio, sublatò Superioris præcepto, non autem hoc posito.

N. 130. Omitto textum Apostoli dicentis, *Ut cum timore*, non autem cum certitudine, salutem operemur; est enim à nobis sæpe solutus, & ab omnibus solvendus. Vel enim Apostolus suadet, ut operemur salutem cum timore prudenti de non salute; tunc autem quæro, quomodo Probabilioristæ dicant, timorem oppositi sequentem ad iudicium probabilius excludendum, ut vanum scrupulum, & imprudentem? Vel suadet, ut operemur cum timore prudenti de peccato formali, ita ut dum operamur, timeamus prudenter in opere peccatum formale? hoc autem Apostolus dicere non potest; tum quia exigit bonam fidem, seu prudens de non peccato formali iudicium; tum quia operans cum prudenti peccati formalis timore peccat formaliter, &

sic operemur salutem per peccatum formale, quod implicat. Quare unice vult, ut operemur salutem cum timore prudenti de nostrâ fragilitate, quod in posterum peccaturi forte simus, nisi Deum assidue indueamus; non autem vult, ut operemur salutem cum timore prudenti de peccato formali in opere, quod exercemus; immo hunc timorem tenemus non habere, ne formaliter peccemus.

S E C T I O . IV.

An iudicium certum reflexum sit necessarium.

S. I.

Status questionis, & conclusio.

S U M M A R I U M.

Vagatur hæc questio per omnem etiam Antiprobabilistarum opinionem. Ostendo, n. 131.

Plures Probabilistæ, immo aliqui Probabilioristæ affirmant necessitatem huius iudicii reflexi. Qui? n. 132.

Plures negant. Qui? n. 133.

Ut sine peccato formali, aut cum honestate formalis operemur, præter iudicium directum certo probabile, aut probabilius, necessarium non est aliud reflexum certum de licito usu opinionis certo probabilis, aut probabilioris, aut tutioris iudicium, n. 134.

Rationes à n. 135. ad 168.

Quia ipsum iudicium directum potest esse regula immediata operationis, cum sit perfectior transire prudens de non peccato iudicium, n. 135.

Quia argumenta reflexa, quibus probamus licitum usum opinionis magis, aut minus probabilis, inserviunt pro veritate sententiæ, non autem regulant immediatè opus positum sub iudicio directo probabilis, aut probabilioris, n. 136. 137.

Quia iudicium reflexum de licito usu est regula remota; cur? n. 138.

Immo repugnat, ut sit proxima, ibid.

Quia dabitur processus in infinitum in reflexionibus, & omnes erunt necessaria, n. 139.

Quia in artificialibus quod regulat opus est iudicium directum, non ratio huius directi iudicii, n. 140.

Quia quod regulat honestatem formalem, est cognitio ipsius honestatis formalis, non autem cognitio cognitionis, n. 141.

Hæc ipsa urgent multo magis contra Probabilioristas Reflexistas tuentes necessitatem iudicii certi reflexi de licito, immo necessario usu probabilioris, præ minus probabili, n. 142.

M. Merc. ait tantum abesse, ut ex probabili

itate reflexi cognitâ intellectus certificetur de non peccato, quin certificatur de peccato, n. 143.

Solvendum ab illo, n. 144. 145.
Ostendo Probabilioritatem ex nimio certitudinis amore destruere certitudinem, n. 146.

Ut in Ecclesiâ orti errores ex nimia sanctitatis affectione, ita plures ex nimio veritatis amore. Inductio Manicheorum, Illuminatorum, Baianorum, Jansenistarum, &c. n. 147. 148.

N. 131. **Q**ueritur, an præter iudicium directum certo probabile, aut probabilius de non peccato, aut honestate operationis, necessarium sit ad licitè, aut honestè formaliter operandum, aliud ultimum iudicium certum reflexum de licito usu opinionis probabilis, aut probabilioris, aut tutioris? Ita propono questionem, quia, ut dixi, negari non potest ab ullâ sententiâ, quod quæstio ita proposita vagari possit per omnem sententiam, nam nec tutior, nec probabilior, nec probabilis est certa de veritate: ergo cum ad fine peccato formali, aut honestè formaliter operandum necessaria sit aliqua certitudo de non peccato formali, honestate operationis, ut dixi d. 8. sect. 4. consequenter quaeritur, an ut detur talis certitudo non peccati, aut honestatis formalis necessarium sit iudicium aliquod certum reflexum de licito usu opinionis certo probabilis, aut probabilioris, aut tutioris, ut sine formali peccato, & honestè operer?

N. 132. **E**st necessarium iudicium certum reflexum de licito usu minus probabilis affirmant plerique Probabilistæ cum P. Suar. P. Teril. P. Moya, P. Carden. quibus noviter accedunt D. Perea sect. 4. Myner p. 1. cap. 2. P. Scild. sect. 4. pag. 121. Raphael à S. Joan. p. 2. n. 160. immo necessarium esse iudicium certum reflexum de licito usu probabilioris affirmant ex Probabilioristis P. Scild. & M. Mart. de Prado, quorum loca alibi dedi, & innuit Philal. qu. 1.

N. 133. **A**t utrumque negant alii Probabilistæ, quos dedi d. 18. sect. 8. & Probabilioristæ, S. Joan. nempe Palanco qu. 33. P. Manief. Sum. 2. P. Mun. P. D. Thyrsus, cujus doctrinam novissimè impugnat in suo *Examine Theologico Probabiliorismi* Illust. D. Michael de Fuentes, Lucas Civitatis Dominus, & Episcopus, ostendens sui operis initio quantum sibi contradicant Probabilioristæ, dum dicunt de essentia opinionis esse, ut sit iudicium determinatum, sed infirmum, & vacillans; & simul volunt, quod iudicium probabilis sit moraliter certum, seu excludens prudentem oppositi formidinem.

Unica conclusio: Ad fine peccato formali, aut formaliter honestè operandum, præter iudicium directum certo probabile, aut probabilius de iisdem, necessarium non est ullum iudicium certum reflexum de licito usu opinionis certo probabilis, aut probabilioris, aut tutioris.

Probatur 1. quia omnis opinio certo probabilis practicè est per se ipsam formaliter intransitivè dictamen prudens de non peccato; ergo non est cur non possit esse regula proxima formalis, & immediata rectæ operationis. Antecedens patet ex d. 18. sect. 8. Consequentia probatur; quia ut quis honestè, & sine formali peccato operetur, satis est, ut habeat dictamen prudens de non peccato, aut de honestate formali operationis; omne enim, quod præter hoc requiritur, est superfluum: sed omnis opinio certo probabilis practicè est per suam essentiam tale dictamen: ergo omnis opinio certo probabilis practicè est per se formaliter regula immediata, formalis, & proxima licitè operandi.

Confirmo 1. contra Probabilistas, ut necessarium statuantes iudicium reflexum certum de licito opinionis certo probabilis practicè usu; quia aliud est, quod argumenta, quibus nos cum Probabilistis suademus licitum usum cuiusvis opinionis certo probabilis practicè, contra Probabilioristas, & Tutioristas negantes ejus usum esse licitum, ostendant certo, moraliter saltem, ejus usum licere, quod verum est: aliud, quod ut licitè utar opinione minus probabili, certo tamen probabili, seu ut opus sub eâ positum sit licitum, necessaria sint dicta argumenta reflexa, quod falsum est.

Ratio est 1. quia ea iudicia reflexa supra actum ut positum sub iudicio minus probabili sunt quidem ratio convincens veluti à posteriori, quod actus elicitus sub eo iudicio minus probabili sit honestus, attamen nullo modo necessaria sunt tamquam regula ipsiusmet actus eliciendi, quia actus eliciendus sufficienter regulatur immediatè per ipsum iudicium minus probabile; ut enim dixi d. 18. sect. 8. nulla actio proposita per iudicium essentialiter pugnans cum peccato formali potest esse peccatum formale: sed omnis actio directà à iudicio minus probabili, certo tamen probabili de non peccato formali, dirigitur à iudicio essentialiter pugnante cum peccato formali; ergo nulla talis actio potest esse peccatum formale; ergo omne aliud iudicium reflexum est superfluum.

Secundò, quia tantum abest, ut ipsum iudicium reflexum sit regula immediata, & proxima

proxima actionis, quin est mediata, & remota; quia illud iudicium reflexum non habet pro objecto ipsam actionem, sed ipsam actionem ut dirigendam à iudicio directo minus probabili; ut patet in his iudiciis, *Licet pingere die festo*, quod est iudicium directum minus probabile dirigens voluntatem ad licitam picturæ electionem, *Licet pingere die festo, quia licet sequi minus probabilem*, quod est iudicium reflexum nobis moraliter saltem certum. Ecce quod regulat immediatè voluntatem ad picturæ electionem, & hanc facit licitam, est illud iudicium directum minus probabile, prudenter proponens electionem picturæ ut licitam; quod iudicium prudens de licentiâ electionis picturæ est essentialiter pugnans cum non licentiâ electionis, & cum iudicio de non licentiâ electionis. Illud autem iudicium reflexum, *Licet sequi opinionem minus probabilem de licitâ electione picturæ die festo*, regulat immediatè licentiam, seu usum opinionis minus probabilis; ergo illud iudicium reflexum non tantum non est necessarium; non enim tunc disputatur de licito opinionis minus probabilis usu, sed de licito usu picturæ, quin est impossibile, ut sit immediata regula volitionis pingendi, sed est tantum remota.

N. 139. Tertiò, quia si recurritur ad iudicium reflexum tamquam necessarium de licito usu opinionis minus probabilis, ut licitè impetrem picturam die festo, recurrendum quoque erit ad alia iudicia reflexa tamquam necessaria, quibus hunc opinionis probabilis usum ostendimus licitum, & sic in infinitum, quousque deveniatur ad rationes evidentes. Ut enim Probabilistæ Reflexistæ dicunt, regulam immediatam de licitâ picturâ die festo, esse dictamen de licito usu cuiusvis opinionis minus probabilis; dicam ego non esse hoc dictamen, sed omnia argumenta, quibus hoc dictamen de licito usu probavi esse verum, quousque veniatur ad prima principia ex se nota: sicut autem hæc nec possunt, nec debent admitti, aliàs nulla conclusio probaretur immediatè per suam rationem, sed per rationem rationis in infinitum, quod utique in speculativis negatur; ita nec in practicis admitti debet, aut potest; aliàs nullus actus regularetur per suum proximum dictamen, sed per dictamen dictaminis in infinitum: ergo immediata regula operationum moralium est ipsa opinio minus probabilis.

N. 140. Quartò, quia in artificialibus, quod regulat opus artificis ex. gr. artis futoriæ, *corium durius pro soleis sumendum*, est hoc ipsum

iudicium, non autem est ratio huius iudicii, quatenus si corium sit mollius, pedes ostenduntur; ergo in moralibus ipsum iudicium certò probabile est; quod regulat immediatè ipsam operationem, quam dicat ipsum iudicium certò probabile.

Confirmo 2. ex Palanco qu. 34. quia cum N. per nos regula honestatis objectivæ sit ipsa 141. lex Dei, per hoc enim, quod opus sit ei conformis, est objectivè honestum; sequitur, quod formalis, & proxima regula ipsius honestatis formalis esse non possit nisi cognitio honestatis objectivæ, seu ipsa cognitio proponens electionem ut legi Dei conformem: non autem regula proxima formalis potest esse ipsa cognitio ipsius honestatis formalis; quia cognitio honestatis formalis non potest esse regula ipsius formalis honestatis cognitæ; non enim per hoc, quod reflexè cognosco cognitionem ipsius honestatis formalis, honestè formaliter operor; sed ideo formaliter honestè operor, quia dirigo à cognitione proponente bonitatem objectivam electionis: ergo superflua est omnis alia cognitio reflexa supra cognitionem regulantem proximè electionem. Alia quibus susdetur, quod sola cognitio honestatis objectivæ sit regula formalis immediata ipsius honestatis formalis, dat Palanco à num. 14. huic tamen non assentior, dum ait num. 20. quod licet pro regulâ formali honestatis formalis sufficiat cognitio probabilis, seu probabiliter certa de honestate objectivâ, vult tamen non sufficere cognitionem de probabilitate honestatis objectivæ. Huic, inquam, ultimo non assentior, nam, ut dixi, & ex professio dicturus sum, ad hoc ut honestè formaliter operer, satis est, vel cognitio certò probabilis honestatis objectivæ; vel cognitio de certâ probabilitate honestatis objectivæ.

N. 142. Quæ dixi contra Probabilistas Reflexistas tuentes necessarium esse iudicium certum reflectens supra licitum usum opinionis probabilis, tamquam regulam immediatam conscientie regulantem operationem ab opinione probabiliter dictatam; hæc eadem, mutato termino *minus probabilis in probabiliore*, urgent contra Probabilioristas Reflexistas tuentes necessarium esse iudicium reflexum supra necessitatem omittendi minus probabilem, & sequendi probabiliorem; quod iudicium reflexum regulat immediatè operationem dictatam ab opinione probabiliore. Addo tantum abesse ut sit certum dari necessitatem probabiliore sequendæ; (nam quod probabiliore usus sit licitus, nulla est

at negant hoc esse necessarium) dari, inquam, necessitatem sequendi probabiliorum, aut tutiorem, quin eam necessitatem dari est certò falsum: ergo consequens ex hac præmissa deductum, *Necesse est sequi probabiliorum, aut tutiorem*, est certò falsum: ergo hoc consequens, *Necesse est pingere die festo, quia opinio affirmans licitam die festo picturam est probabilior*; vel hoc consequens, *Necesse est die festo non pingere, quia opinio negans licitam die festo picturam est tutior*, non potest esse regula immediata volitionis picturæ dictatæ ab opinione probabiliori; nec potest esse regula immediata volitionis picturæ dictatæ ab opinione tutiori. Igitur si Probabilioristæ iudicio minus probabili negant inesse certitudinem, negare etiam debent inesse probabiliori, & recurrere debent, ut Probabilistæ, ad iudicium certum reflexum; ita tamen ut iudicium reflexum de sequendâ probabiliori, aut tutiori admissum ab Anti-Probabilistis non sit certò verum, sed certò falsum.

N. Hinc refutatur M. Merc. qui i. p. art. 14. ostendit contra Probabilistas, quod per syllogismum reflexum non habeatur certitudo; hæ enim præmissæ non sunt certæ, *Qui sequitur doctrinam probabilem est certus se rectè operari, ego eam sequor, ergo sum certus me rectè operari*. Maior, inquit, est falsa, immò ad finem dicti articuli ait, quòd ex probabilitate reflexe cognitâ tantum abest, ut intellectus certificetur se non peccare, quin est certus se peccare, quia videt errorem, qui esse potest in eâ opinione probabili.

N. Sed contra 1. quia idem M. Mercorus 3. p. art. 9. ait, licitum sequi minus probabilem, quando sit certa per motiva extrinseca; ergo etiam, si fiat certa per rationem; sed per nos sit certa, nam argumentis saltem moraliter certis probavimus licere usum opinionis minus probabili; ergo.

N. Contra 2. quia neque, per syllogismum reflexum haberi poterit certitudo in sententiâ Probabilioristarum; hæc enim maior, *Sequens doctrinam probabiliorum est certus se rectè operari*, non est certâ, quia tam probabilioritati, quam probabilitati unitur incertitudo speculativa, & sæpe error. Multò minus est certa hæc, *Necesse est sequi probabiliorum*; nam non disputatur, an sit licitum, hoc enim à Probabilistis conceditur ut licitum, etsi à Tutoristis negetur licitum; sed an sit necessarium sequi probabiliorum præ minus probabili. Quare nisi Probabilioristæ nobiscum sentiant, certitudinem inesse opinioni certò probabili, (quòd si hoc concedant, ruit eorum machina contra licitum

Tom. III.

minus probabilis usum) non poterunt Probabilioristæ habere certitudinem per syllogismum reflexum; poterunt Probabilistæ.

N. Ex hoc patet Probabilioritas ex nimio certitudinis amore destruere omnem certitudinem, nam cum Probabilistis negant inesse certitudinem opinioni probabili; ergo nec probabiliori. Rursus huic iudicio reflexo, *Licet pingere, quia necesse est sequi probabiliorum*, non inest certitudo; ergo nec iudicio directo, nec reflexo inest certitudo. Econtra, juxta Probabilistas Reflexistas, quos modo impugnamus, inest certitudo huic iudicio reflexo, *Licet pingere, quia licet sequi minus probabilem*, nam certum per nos est, licere prudenter operari. Sicut ergo aliqui ex Anti-Probabilistis ex nimio amore veri inducti fuerunt ad dicendum, probabile non esse regulam, sed solam veritatem, ut docuit P. Eluzal. aliqui, nempe Tutoristæ, solam tutoritatem; alii, nempe Probabilioristæ, solam probabilioritatem; ita nunc ex nimio certitudinis amore tollunt omnem certitudinem, imò negant necessariam esse.

N. Hoc autem vitium, *Noli esse nimium iustus*, antevertit Spiritus S. non enim pauci errores, immò hæreses in Ecclesiâ Dei ortæ sunt ex nimia sanctitatis, & perfectionis affectatione. Sanè Manichæi ex Divinæ bonitatis erroneâ estimatione inducti sunt ad adstruendum aliud principium rerum malorum, non enim capere poterant, quomodo Deus summè bonus sit causa malorum. Sanè Molinos ex affectatâ, & obviâ ubicumque, & cuicumque viro contemplatione, in turpe vitiorum baratrum plurimos deduxit. Sanè Illuminati dixerunt homines fieri impeccabiles, unico fidei intuitu in Deum absorptos. Sanè Jansenistæ, & ante illos Baianni, utique nimii veritatis, & rigoris amassii, damnati sunt, quia severissimas docebant opiniones, & non nisi veritatem excusare; tales sunt, quòd omnium Infidelium opera sint peccata; quòd nullus detur virtutis actus, nisi charitatis Theologicæ; quòd nullum peccatum sit ex naturâ suâ veniale, sed omne mereatur poenam æternam; & plura alia, quæ P. Ripal. tom. 3. refellit. Non igitur summum appetendum, nec ad infimum descendendum; & ideo Herinex tom. 2. d. 1. de ultimo fine qu. 5. num. 24. concl. 3. rectè dixit: Etsi suppositâ ordinatione hominis in finem ultimum, qui est Deus, teneatur homo in illum per media convenientia se dirigere, ut fides, & ratio evidenter ostendit: etsi quoque sit homini Christiano arctissimè commendandum, se, omniaque opera eo dirigendi, non est tamen ad hoc

K

strictè

strictè suā in conscientia obligatus, ut somniavit Baius, & Janfenius dicentes: *Omnia opera Infidelium sunt peccata, & virtutes Philosophorum sunt vitia*: ut ergo ex affectato nimiae sanctitatis amore in turpes mores plures abierunt, ita ex nimio veritatis amore in plures errores, ut notavit P. Eliz. p. 2. lib. 5. qu. 17. §. 11. pag. mibi 136. dicens: Pelagiani, & Lutherani in diversas hæreses abire: illi asserendo libertatem, & negando gratiam; hi affirmando gratiam, & negando libertatem: Nestoriani, & Eutychiani: illi ex eo quia in Christo D. est una persona, affirmando unam tantum in eo naturam; isti ex eo quia in Christo D. est duplex natura, affirmando duplicem personam.

N. Quare scitè Illust. D. Mich. de Fuentes 148. Probabilissimi partes agens in suo procemio ostendit, quàm alienum sit à Probabilismo scandala generare; quin hæc ipsa fortè à Tutorismo, & Probabiliorismo sæpe oriuntur. Ad tantum verò Doctorem remitto Lectorem meum; nihil enim in eo offendet, quod offendat, nihil sine solidâ ratione elucubrât.

§. II.

Alia rationes.

SUMMARIUM.

Quia illud iudicium speculative verum, & moraliter certum, reflectens supra licitum usum opinionis non est necessarium, ut excludatur omnis prudens peccati formalis formido, 149. Dubium positivum, & negativum, quid? ib.

Quia cum hac utraque præmissa sit sub lite, licet lequi minus probabilem, licet, immò necesse est sequi probabiliorem, omne iudicium reflexum erit incertum de veritate, n. 150.

Quia sicut probabilissima est se sola satis ex Alex. VIII. ita probabilis, aut probabilior, n. 151.

Et sicut certitudo est essentialis probabilissima, nec eget, ut ejus usus liceat, iudicio reflexo de licito ejus usu; ita est essentialis probabilis, & probabiliore, nec eget alio iudicio reflexo de licito earum usu, n. 152.

Illationes notanda ex paritate probabilissima, n. 153.

Quia petentes tale iudicium reflexum speculative verum, & certum de hac veritate, licet usus opinionis probabilis, aut probabilioris, accedunt ad rigorem Jansenii, n. 154. 155.

Immo Reflexiva sunt rigidiores Jansenistis, si necessitant ad concipiendum semper iudicium certum reflexum de hac veritate, Licet sequi probabilem, aut probabiliorem, n. 156.

Quia Reflexiva destrunt quod docuerunt, nem-

pe non esse necessarium iudicium speculative verum, & certum de licentia operis, ib.

Et quia non respondent questioni, n. 157.

Quia Probabilis & Reflexiva eo ipso revera negant licitum usum minus probabilis; & Probabilioris & Reflexiva usum probabilioris, n. 158. 159. 160. 161.

Quia quod satis ad prudenter, satis ad bene operandum, n. 162.

Iudicium directum excludit vitaliter, non autem mortuo modo peccatum materiale, n. 163.

Bona fides est certa de non peccato certitudine prudentis ad non peccatum adhesionis, nam, 164. 165.

Ipsam iudicium probabile licet sit pure probabile de honestate operis, est tamen certum de honestate actionis. Cur? n. 166. 167.

Probatur 2. Vel illud iudicium reflexum moraliter certum de licentia operationis est necessarium, ut excludatur formido prudens, vel imprudens de non licentia? Non primum; hæc enim prudens de peccato formido excluditur, ut ostendi d. 18. scilicet §. 8. per omnem opinionem certo probabilem practicè; nam omnis talis opinio est per se ipsam intransitive iudicium prudens de non peccato formali; adeoque est impossibile cum prudenti de formali peccato formidine, & dubio, siue formido consistat in iudicio, de quo P. Vasquez l. 2. d. 62. siue in apprehensione: eo autem ipso quod omnis opinio certo probabilis practicè est formaliter iudicium prudens de non peccato formali, excludit omnem peccati formalis conscientiam, tam negativè dubium, quæ non est nisi suspensio omnis iudicii, quàm positivè dubium, quæ non est nisi imprudens, & temerarium peccati iudicium: ergo dictum iudicium reflexum moraliter speculative certum de licentia operationis non est necessarium, ut excludatur prudens peccati formido. Rursus neque necessarium est, ut excludatur imprudens peccati formido, quia hæc, ut dixi d. 18. scilicet §. 5. §. 2. non obstat ad licitam operationem: ergo illud iudicium certum reflexum supra licitum usum opinionis probabilis, aut probabilioris, aut tutoris non est necessaria.

Confirmo: quia quocumque modo iudicia reflexa supra statum objecti minus probabiliter, aut probabilius honesti multiplicentur, cum omnia pendeant, vel ab hac præmissa, Licet sequi minus probabilem; vel ab hac, Necesse est sequi probabiliorem, aut tutiorem, quæ præmissæ sunt sub lite, & ad summum suis Patronis sint moraliter certæ; sequitur, quod adhuc stantibus illis reflexionibus,